

Verzoek om informatie en een reactie t.b.v. een korte reportage over Natuurpakket Westerschelde en toekomst Westerschelde

Middelburg, 8 oktober 2025

Het concrete verzoek voor informatie komt neer op de volgende drie vragen: **wat is er gedaan, wat heeft dat opgeleverd en hoe moet het verder met de Westerschelde?** Deze thema's komen in verschillende reportages aan bod die tijdens de reguliere nieuwsuitzendingen worden uitgezonden.

Ook zijn jullie op zoek naar de financiële gegevens: die zijn wel in algemene zin te vinden, maar niet per deelproject. Vandaar jullie vraag: Hoeveel is er per project aan voorbereiding en uitvoering uitgegeven?

Ook hebben jullie in de nieuwste voortgangsrapportage gelezen over de brief aan de minister van LNVN waarin de beëindiging van het convenant Natuurpakket Westerschelde wordt besproken en de brief van de minister waarin decharge wordt verleend voor de uitvoering van het NPW-programma.

Jullie zouden deze twee brieven graag ontvangen. Dit hebben we afgestemd met het ministerie van LNVN. We stellen beide brieven ter beschikking.

Toelichting op Natuurpakket Westerschelde

Toen duidelijk werd dat 600 hectare estuariene natuur diende te worden gerealiseerd, heeft Provincie Zeeland de regie naar zich toegetrokken. Waarom? Ten eerste omdat we dat afgesproken hadden bij de afspraken die in 2005 zijn gemaakt. Het realiseren van estuariene natuur betekende ontpolderen en dat is voor Zeeland altijd een lastig en omstreden principe geweest. Het gevoel was vanaf het allereerste begin in 2005 dat, als het dan toch moet gebeuren, we er beter invloed op kunnen uitoefenen en zorgen dat dit zoveel mogelijk in overeenstemming met de Zeeuwse belangen en met de regio samen gebeurt. Hierdoor zijn naast het ontpolderen slimme maatregelen in het 'middengebied' bedacht die in het bestaande estuarium voor natuurherstel hebben gezorgd.

Op het gebied van natuurherstel omvat het Natuurpakket Westerschelde (NPW) een aantal projecten die gezamenlijk hebben geleid tot de realisatie van ruim 600 hectare estuariene natuur. Het gaat om uitbreiding van natuurgebied 't Zwin, Waterdunen, (deel van) Perkpolder, de buitendijkse projecten Baalhoek, Knuitershoek, Bath, Ossenissee en Zimmerman, en de Hedwigepolder. Met deze projecten is het gelukt om de natuur in het Schelde-estuarium robuuster te maken: de combinatie van extra ruimte en slimme maatregelen verbeteren de kwaliteit van de bestaande natuur. Hiervoor heeft het Rijk budget beschikbaar gesteld.

Naast de natuurherstelprojecten is vanuit het NPW gewerkt aan een economische impuls voor de betreffende regio's. De regionale gebiedsontwikkeling rondom de Westerschelde zorgt voor het versterken van het toerisme en recreatie, de economie, landbouw en bereikbaarheid in de streek. Denk aan Grenspark Groot Saeftinghe, impuls Sluis (heeft een plek gekregen in

Retranchement > dorpshuis, parkeerplaats) en impuls Hulst (voor onder andere herinrichting/beleefbaar maken van diverse gebieden/straten en aanleg fietspad op de oude spoorbaan). Ook vormt landbouwflankerend beleid een onderdeel van het pakket en is een samen met Vlaanderen een gebiedsontwikkeling in West-Zeeuws-Vlaanderen in gang gezet, het Landschapspark Zwinstreek.

Van de beschikbare € 163,6 miljoen is tot en met eind 2024 zo'n € 130 miljoen uitgegeven. Daarvan is ongeveer de helft uitgegeven aan de inrichting van de gebieden / projecten en beheerskosten. Dit is niet met een schaarstje te knippen. Zo zijn meerdere werken in een keer aanbesteed, heeft Vlaanderen de kosten voor de uitvoering van het Hedwige-Prosperproject betaald, waren er voor de aanleg van Waterdunen verschillende financiële stromen en lopen op dit moment (2025) nog enkele projecten (o.a. bouw Panoramatoren en juridische procedure onteigening Hedwigepolder). We hebben de uitgaven zover als mogelijk gesplitst weergegeven en afgerond op hele euro's.

Realisatie NPW in euro's t/m 31-12-2024

Plankosten, inclusief monitoring	9.900.000
Projectorganisatie	11.600.000
Verwerving grond & onroerend goed (ruilgronden, Zwin, Hedwigepolder)	33.800.000
Inrichting Zwin	4.700.000
Bijdrage Perkpolder	7.900.000
Bijdrage Waterdunen	32.900.000
Realisatie buitendijkse projecten	10.000.000
Inrichting Hedwige voorkeursvariant	3.200.000
Reservering nazorgfase	-2.000.000
(Recreatieve) voorzieningen in het grenspark	3.500.000
Landbouwflankerend beleid (subsidie & grondkosten)	11.900.000
Regionale impuls Hulst	2.000.000
Regionale impuls Sluis	750.000

Ten slotte de vraag hoe verder met de Westerschelde?

Het beleid en beheer zoals dat de laatste decennia is uitgevoerd, heeft zijn basis gekregen in de Lange Termijn Visie 2030 (LTV2030). Op basis van die visie zijn eind 2005 in de Ontwikkelingschets 2010 concrete maatregelen en projecten afgesproken. Hieruit is onder andere het NPW voortgekomen. Deze visie en de afspraken hebben Vlaanderen en Nederland met elkaar gemaakt.

De zichtperiode van de LTV2030 wordt over vier jaar bereikt. En daarbij, naast de bestaande doelen (streefbeelden) moeten ook nieuwe opgaven, zoals klimaatadaptatie en de energietransitie, een plaats in de visie krijgen. Om deze redenen zijn Vlaanderen en Nederland eind 2024 een proces gestart om de visie te herijken. Hier worden meerdere jaren voor uitgetrokken. Uiteindelijk zijn het de nationale overheden die de keuzes zullen moeten maken. Bij het maken van voorstellen en plannen worden relevante stakeholders betrokken, zoals regionale en lokale overheden, natuur- en landbouworganisaties en de havenbedrijven, zowel van Vlaamse als van Nederlandse zijde.